PATVIRTINTA
Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės valdybos 2025 m. birželio 20 d. sprendimu (2025 m. rugsėjo 11 d. protokolas Nr. VPP-15(1.160E))

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS TVARIOS VEIKLOS POLITIKA

I. ĮVADAS

1. Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau – įmonė) yra unikalų projektą įgyvendinanti įmonė, kuriai pavesta saugiai įgyvendinti atominės elektrinės su RMBK-1500 tipo reaktoriais eksploatavimo nutraukimą bei sutvarkyti dėl įmonės veiklos atsiradusias radioaktyviąsias atliekas. Todėl vykdant veiklą nuosekliai laikomasi nuostatos, kad būdai pasiekti iškeltus tikslus turi apimti aplinkos apsaugos, socialinius ir geros valdysenos aspektus (angl. ESG) bei stiprinti pasitikėjimą įmone visuomenėje ir kurti teigiamą įmonės reputaciją. Įmonė, vykdanti Lietuvos Respublikai pavestą ypatingos svarbos misiją – saugiai ir atsakingai tvarkyti bei saugoti radioaktyviąsias atliekas – pripažįsta savo išskirtinę atsakomybę dabarties ir ateities kartoms, aplinkai bei visuomenei.
2. Ši Tvarios veiklos politika (toliau – Politika) nustato įmonės įsipareigojimus ir pagrindinius principus, kuriais vadovaujamasi siekiant integruoti aplinkosaugos, socialinės atsakomybės ir gerosios valdysenos praktikas į visą įmonės veiklą, vykdant valstybės pavestas funkcijas ir užtikrinant viešąjį interesą. Politika remiasi nacionaliniais strateginiais tikslais, tarptautiniais įsipareigojimais ir pirmaujančių panašaus profilio organizacijų gerąja patirtimi. Ši Politika pakeičia Socialinės atsakomybės politiką, integruodama ESG principus kaip esminę įmonės vykdomos veiklos dalį, siekdama aukštesnių veiklos, atsakomybės bei skaidrumo standartų.
3. Politikos tikslas – nustatyti principus, kryptis ir gaires, kuriomis vadovaujantis kuriamas ir plėtojamas tvarios bei pažangios įmonės įvaizdis, formuojama aplinkai ir visuomenei atsakingos, pagarba žmogaus teisėms ir dėmesiu saugai grindžiamos veiklos kultūra bei praktika.
4. Politika parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-256 „Dėl pritarimo Raštui dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių valstybės įmonei Ignalinos atominei elektrinei“, remiantis Europos Žaliuoju Kursu bei organizacijos dvejopo reikšmingumo vertinimo metu nustatytomis reikšmingomis temomis.
5. Tvari vykdoma veikla **aplinkos apsaugos** srityje apima branduolinės, radiacinės saugos užtikrinimo, taršos mažinimo, atsakingo gamtinių išteklių vartojimo, žiedinės ekonomikos užtikrinimo per atliekų valdymą bei pažangių, mažesnį poveikį aplinkai ir klimatui darančių technologijų taikymo kryptis.

6. Tvari vykdoma veikla **socialinės atsakomybės** srityje apima atsakomybę darbuotojams, vietinei bendruomenei bei visai visuomenei už įmonės vykdomas veiklas, etiškos darbdavystės puoselėjimo kryptis ir bendrais tvaraus vystymosi interesais grindžiamą bendradarbiavimą su visomis suinteresuotosiomis šalimis.

7. Tvari vykdoma veikla **geros valdysenos** srityje yra susijusi su organizacijos procesais, atitinkančia Branduolinės saugos reikalavimus BSR-1.4.1-2016 „Vadybos sistema“, patvirtintus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2010 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 22.3-56 "Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.4.1-2016 „Vadybos sistema“ patvirtinimo") ir Tarptautinį sertifikavimo standartą ISO 9001, bei apima skaidraus ir efektyvaus įmonės valdymo kryptis, efektyvų resursų naudojimą, racionalų bei pagrįstą finansų valdymą, tiesiogiai susijusi su visų suinteresuotųjų šalių lūkesčių įgyvendinimu ir yra neatsiejama nuo viešojo intereso tenkinimo bei orientuota į įmonės kaip tvarios organizacijos perspektyvą.

II. TVARIOS VEIKLOS PRINCIPAI

8. Įmonės veikla grindžiama šiais pamatiniais principais:

8.1. **Saugos kultūros viršenybė**. Branduolinė, radiacinė, darbuotojų ir aplinkos sauga yra didžiausias įmonės veiklos prioritetas.
8.2. **Nacionalinė atsakomybė ir ilgalaikiškumas.** Veikla vykdoma atsižvelgiant į valstybės ilgalaikius interesus ir pareigą apsaugoti ateities kartas.
8.3. **Atskaitomybė ir skaidrumas.** Užtikrinamas veiklos skaidrumas ir atskaitomybė valstybės institucijoms, savininkui bei visuomenei.
8.4. **Atsakomybė ateities kartoms.** Siekiama, kad ateities kartoms nebūtų palikta neproporcinga finansinė ar saugos našta.
8.5. **Suinteresuotųjų šalių įtraukimas.** Palaikomas atviras ir konstruktyvus dialogas su visomis susijusiomis šalimis.
8.6. **Atitiktis ir etika.** Griežtai laikomasi įmonės veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir aukščiausių etikos standartų.
8.7. **Efektyvumas ir nuolatinis tobulėjimas.** Siekiama efektyviai naudoti Europos Sąjungos ir valstybės patikėtus išteklius ir nuolat tobulinti veiklą.

III. ĮSIPAREIGOJIMAI APLINKOSAUGAI (E)

9. **Klimato kaita: šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau - ŠESD) emisijų mažinimas ir energetinio efektyvumo didinimas.** Didinti energijos vartojimo efektyvumą visuose įmonės veiklos procesuose, vertinti ir mažinti ŠESD emisijas, veiklose, kuriose tai yra aktualu ir įmanoma, diegti energiją taupančias technologijas ir skatinti tausų energijos vartojimą.

10. **Tarša. Radiacinės ir branduolinės saugos užtikrinimas:**

10.1. **Radiacinė sauga.** Taikyti griežčiausius tarptautinius ir nacionalinius radiacinės saugos standartus; vykdyti nuolatinę ir išsamią radiacinės aplinkos stebėseną; užtikrinti žmogiškojo kapitalo, rangovų darbuotojų ir visuomenės apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės.
10.2. **Oro tarša (įsk. radiacinė tarša).** Kontroliuoti ir mažinti bet kokią galimą oro taršą, įskaitant radiacinę taršą, užtikrinant griežtus išmetamųjų teršalų monitoringo ir valdymo mechanizmus.

10.3. **Branduolinė sauga.** Užtikrinti aukščiausius branduolinės saugos standartus vykdant radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo veiklą, nuolat tobulinti saugos sistemas ir procedūras, užtikrinti patikimą ilgalaikį radioaktyviųjų atliekų izoliavimą nuo aplinkos.

11. **Žiedinė ekonomika:**

11.1. **Efektyvus žaliavų ir gamtinių išteklių naudojimas.** Optimizuoti žaliavų naudojimą, diegti efektyvius žaliavų ir išteklių naudojimo sprendimus, skatinti pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą, veiklose, kuriose tai yra saugu ir ekonomiškai pagrįsta.

11.2. **Radioaktyvių atliekų konversija.** Ieškoti ir diegti inovatyvius radioaktyviųjų atliekų apdorojimo ir konversijos būdus, siekiant mažinti jų tūrį ir pavojingumą ilgalaikėje perspektyvoje, atsižvelgiant į saugos reikalavimus.

11.3. **Neradioaktyviųjų atliekų prevencija ir tvarkymas.** Mažinti susidarančių neradioaktyviųjų atliekų kiekį, rūšiuoti ir tinkamai tvarkyti neradioaktyviąsias atliekas pagal atliekų hierarchijos principus, skatinti atliekų prevenciją ir pakartotinį panaudojimą.

IV. ĮSIPAREIGOJIMAI SOCIALINEI ATSAKOMYBEI (S)

12. **Sava darbo jėga:**

12.1. **Darbuotojų gerovė ir konkurencinga atlygio politika.** Užtikrinti rinkos sąlygas atitinkantį atlygį**,** socialines garantijas, ir darbuotojų kvalifikaciją, kurti palankią darbo aplinką, skatinančią darbuotojų įsitraukimą ir motyvaciją, rūpintis darbuotojų psichologine gerove.

12.2. **Lygių galimybių ir žmogaus teisių užtikrinimas bei darbuotojų įgalinimas ir įtrauktis.** Užtikrinti lygias galimybes visiems darbuotojams nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, religijos, amžiaus ar kitų diskriminacijos pagrindų, gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, skatinti įvairovę ir įtrauktį, sudaryti sąlygas darbuotojų saviraiškai ir iniciatyvumui.

12.3. **Darbuotojų sauga ir sveikata.** Siekti nulinės žalos darbuotojų sveikatai rodiklio, kurti ir palaikyti aukščiausio lygio saugos kultūrą, užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas, atitinkančius teisinius reikalavimus, rūpintis darbuotojų sveikatos priežiūra ir prevencija.

12.4. **Darbuotojų kompetencijos ir kaita.** Investuoti į darbuotojų kompetencijų ugdymą, mokymąsi ir kvalifikacijos kėlimą, ypač branduolinės ir radiacinės saugos srityse, planuoti ir valdyti darbuotojų kaitą, užtikrinant žinių perdavimą ir organizacinį vykdomos veiklos tęstinumą.

13. **Vertės grandinės darbuotojai.** Skatinti tiekėjus ir rangovus laikytis tvarios veiklos ir socialinės atsakomybės principų , atsižvelgti į tiekėjų darbo sąlygas, žmogaus teisių užtikrinimą ir aplinkosaugos praktiką vykdant pirkimus ir sudarant sutartis.

14. **Paveikiamos bendruomenės. Partnerystės su bendruomenėmis.** Palaikyti nuolatinį, atvirą ir skaidrų dialogą su vietos bendruomenėmis ir plačiaja visuomene, laiku ir suprantamai informuoti apie įmonės veiklą, jos saugą ir poveikį, sistemiškai vertinti ir reaguoti į visuomenės susirūpinimą, pagal galimybes prisidėti prie regiono socialinės ir ekonominės plėtros, remiant vietos iniciatyvas, ypač susijusias su saugumu, aplinkosauga ir švietimu.

V. ĮSIPAREIGOJIMAI GERAI VALDYSENA (G)

15. **Tvarumo strateginis valdymas, įskaitant suinteresuotų šalių įtrauktį.** Įmonės veiklą, strateginį planavimą, metinius veiklos planus ir sprendimų priėmimo procesus įgyvendinti per ESG kryptis, nustatyti aiškius tvarios veiklos tikslus ir stebėti jų įgyvendinimą, reguliariai įtraukti suinteresuotas šalis į dialogą apie įmonės tvarios veiklos strategiją ir veiklos rezultatus.

16. **Veiklos etika:**

16.1. **Korupcijos prevencija ir skaidrumas.** Laikytis aukščiausių veiklos etikos standartų, įgyvendinti griežtą korupcijos prevencijos politiką ir procedūras, užtikrinti veiklos, sprendimų priėmimo ir finansų valdymo skaidrumą, skatinti pranešimų apie galimus pažeidimus teikimą ir užtikrinti pranešėjų apsaugą.

16.2. **Kibernetinis ir fizinis saugumas.** Užtikrinti aukštą kibernetinio ir fizinio saugumo lygį, apsaugant įmonės informacinius išteklius ir fizinę infrastruktūrą nuo galimų grėsmių, nuolat tobulinti saugumo užtikrinimo priemones ir vykdyti prevencinius veiksmus.

16.3. **Tiekimo grandinės valdymas ir tvarumas tiekimo grandinėje.** Diegti tvarios veiklos kriterijus įmonės tiekimo grandinėje, skatinti tiekėjus laikytis aukštesnių tvarios veiklos standartų.

17. **Rizikų ir atitikties valdymas.** Įgyvendinti integruotą rizikų valdymo sistemą, reguliariai identifikuoti, vertinti ir valdyti tvarios veiklos rizikas, užtikrinti efektyvią vidaus kontrolę ir atitiktį galiojantiems įmonės veiklą reglamentuojantiems teisės aktams bei reguliavimo reikalavimams, bendradarbiauti su priežiūros institucijomis.

VI. POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

18. Įmonės vadovybė yra atsakinga už šios Politikos įgyvendinimo užtikrinimą ir lyderystę.

19. Kiekvienas darbuotojas yra atsakingas už Politikos principų taikymą savo veikloje.

20. Įmonės strateginis planavimas, metiniai veiklos planai, biudžeto formavimas, rizikų valdymas ir sprendimų priėmimo procesai yra grįsti tvarios veiklos aspektais.

21. Nustatomi konkretūs, išmatuojami tvarios veiklos tikslai ir rodikliai, vykdoma jų stebėsena ir vertinimas, integruoti į bendrą veiklos valdymo sistemą.

VII. STEBĖSENA, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR PERŽIŪRA

22. Įmonė nuolat stebi ir vertina savo tvarios veiklos rezultatus pagal nustatytus rodiklius.

23. Rengiama ir viešai skelbiama informacija tvarumo klausimais pagal pripažintus tarptautinius standartus (pvz., GRI), užtikrinant informacijos patikimumą ir palyginamumą.

24. Ši Politika yra peržiūrima ne rečiau kaip kas trejus metus arba pasikeitus esminėms veiklos sąlygoms, teisės aktams ar suinteresuotųjų šalių lūkesčiams.

VIII. POLITIKOS PATVIRTINIMAS

25. Šią Politiką tvirtina įmonės Valdyba, o jos įgyvendinimą užtikrina įmonės vadovybė, pripažindama savo atsakomybę vykdant valstybės patikėtą misiją.

26. Įmonės vadovybė privalo užtikrinti, kad ši Politika būtų prieinama, žinoma ir suprantama kiekvienam dirbančiajam įmonėje.

27. Politika yra vieša ir skelbiama įmonės internetiniame puslapyje.